

Francja

Prawa oskarżonych w postępowaniu karnym - Francja

W poniższych arkuszach wyjaśniono, co się dzieje, gdy ktoś jest podejrzany lub oskarżony o popełnienie przestępstwa i sprawa podlega rozpoznaniu na rozprawie przed sądem. Informacje o wykroczeniach, takich jak naruszenia przepisów ruchu drogowego, które zazwyczaj kończą się nałożeniem kary w ustalonej wysokości, takiej jak grzywna, można znaleźć w [arkuszu informacyjnym 5](#).

Jeżeli jesteś osobą pokrzywdzoną w wyniku przestępstwa, pełną informację na temat przysługujących ci praw znajdziesz [tutaj](#).

Informacje ogólne

We Francji istnieją cztery rodzaje sądów orzekających w sprawach karnych:

- **Sąd policyjny (*Tribunal de police*)**

Sąd ten orzeka w składzie jednego sędziego i rozpoznaje sprawy o wykroczenia kategorii piątej. Od orzeczeń tego sądu przysługuje prawo wniesienia odwołania do wydziału karnego sądu apelacyjnego, lecz tylko w określonych przypadkach.

- **Sąd bliskości (*Jurisdiction de proximité*)**

Sąd ten orzeka w składzie jednego sędziego i rozpoznaje sprawy o wykroczenia czterech pierwszych kategorii.

W odniesieniu do środków odwoławczych od orzeczeń tego sądu stosuje się te same zasady co w przypadku orzeczeń sądu policyjnego.

- **Sąd poprawczy (*Tribunal correctionnel*)**

Co do zasady sąd ten orzeka w składzie trzech sędziów i zasadniczo rozpoznaje sprawy o występki.

Sądem właściwym do rozpoznania danej sprawy jest sąd właściwy dla miejsca popełnienia przestępstwa, sąd właściwy dla miejsca zamieszkania oskarżonego o popełnienie przestępstwa lub sąd właściwy dla miejsca zatrzymania oskarżonego o popełnienie przestępstwa.

Od orzeczeń sądów pierwszej instancji przysługuje prawo wniesienia odwołania do wydziału karnego sądu apelacyjnego.

- **Sąd przysięgłych (*Cour d'assises*)**

Sąd ten rozpoznaje sprawy o zbrodnie popełnione przez osoby pełnoletnie i nieobjęte właściwością sądów szczególnych.

Sąd ten orzeka w składzie trzech sędziów zawodowych i dziewięciu sędziów przysięgłych wybranych losowo spośród obywateli francuskich.

Od wyroków skazujących wydanych przez ten sąd prokuraturze oraz skazanemu przysługuje prawo do wniesienia apelacji do innego sądu przysięgłych, w skład którego wchodzi dwunastu sędziów przysięgłych wybranych spośród obywateli oraz trzech sędziów zawodowych. Od wydanych przez sąd przysięgłych wyroków skazujących lub uniewinniających oskarżonemu i prokuratorowi generalnemu przysługuje prawo do wniesienia odwołania. Powodom cywilnym przysługuje prawo do wniesienia odwołania wyłącznie w zakresie zasądzonego przez sąd odszkodowania.

Przebieg postępowania karnego

Poniżej przedstawiono charakterystykę zwykłych etapów postępowania karnego.

Dochodzenie (*enquête*)

Prowadzone jest przez policję lub żandarmerię i ma na celu ustalenie, czy doszło do popełnienia przestępstwa, zebranie dowodów dotyczących jego popełnienia i wykrycie jego sprawców. Toczy się pod nadzorem prokuratora Republiki. Dochodzenie prowadzone jest w każdym przypadku, gdy postępowanie zostało wszczęte przez prokuraturę.

Istnieją dwa rodzaje dochodzeń: dochodzenie *in flagranti* w związku z zatrzymaniem sprawcy na gorącym uczynku (*de flagrante*) oraz dochodzenie wstępne (*enquête préliminaire*) prowadzone z urzędu przez funkcjonariusza policji sądowej lub na polecenie prokuratora Republiki.

W wszystkich przypadkach dochodzenie ma charakter tajny i toczy się bez udziału stron.

Śledztwo (*instruction*)

Celem śledztwa prowadzonego przez sędziego śledczego jest zebranie dowodów dotyczących popełnienia przestępstwa oraz wykrycie jego sprawcy. W ramach tego postępowania ustala się, czy zebrane dowody są wystarczające, aby oddać sprawcę do dyspozycji sądu. W toku śledztwa przygotowuje się także sprawę dla sądu. Postępowanie to ma charakter tajny, ale osoby będące jego stronami mają dostęp do akt sprawy i pod pewnymi warunkami mogą występować z wnioskami o podjęcie czynności śledczych.

Wyrok

Wyrok zapada w postępowaniu kontradiktoryjnym, jawnym i ustnym. Wyrok następuje po naradzie sędziów i istnieje możliwość jego zaskarżenia.

Szczegółowe informacje na temat wszystkich etapów postępowania oraz przysługujących ci praw możesz znaleźć w poszczególnych arkuszach informacyjnych. Niniejsze informacje nie stanowią porady prawnej i mają wyłącznie charakter informacyjny.

Rola Komisji Europejskiej

Należy pamiętać, że Komisja Europejska nie bierze udziału w postępowaniach karnych toczących się w państwach członkowskich i w związku z tym nie może udzielić pomocy w złożeniu skargi. Informacje na temat sposobu wnoszenia skarg oraz podmiotów, do których takie skargi można kierować, są zawarte w niniejszych arkuszach informacyjnych.

Potrzebne informacje możesz uzyskać, klikając na jeden z poniższych linków.

[🔗 1 – Uzyskanie porady prawnej](#)

[🔗 2 – Moje prawa w toku dochodzenia i śledztwa oraz przed skierowaniem sprawy do sądu](#)

- Moje prawa po zatrzymaniu przez policję
- Moje prawa podczas przesłuchania w trakcie pierwszego stawiennictwa
- Status oskarżonego oraz podejrzanego występującego w charakterze świadka (*témoin assisté*)
- Zamknięcie śledztwa
- Europejski nakaz aresztowania
- Przygotowanie sprawy przez obronę

[🔗 3 – Moje prawa w trakcie rozprawy](#)

[🔗 4 – Moje prawa po wydaniu orzeczenia przez sąd](#)

[🔗 5 – Naruszenia przepisów ruchu drogowego i inne wykroczenia](#)

Ciekawe strony

[🔗 Moje prawa](#)

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

1 – Uzyskanie porady prawnej

Jeżeli w jakikolwiek sposób uczestniczysz w postępowaniu karnym, uzyskanie niezależnej porady adwokata jest niezwykle ważne. W arkuszach informacyjnych wyjaśniono, kiedy i w jakich okolicznościach przysługuje ci prawo do bycia reprezentowanym przez adwokata. Znajdziesz tu również informacje o zakresie czynności, których podejmie się adwokat. Dowiesz się też, jak znaleźć adwokata oraz co zrobić, jeżeli koszty porady prawnej przekraczają twoje możliwości finansowe.

Jak znaleźć adwokata?

Z wyjątkiem spraw dotyczących zbrodni, korzystanie z pomocy adwokata nie jest obligatoryjne, chociaż jest zalecane.

Wolność wyboru adwokata jest jedną z zasad podstawowych.

Wyboru adwokata możesz dokonać sam lub też domagać się, aby go wyznaczono z urzędu.

Adwokata możesz wskazać spośród znanych ci osób lub z polecenia członka rodziny lub znajomego.

Możesz również skorzystać z listy adwokatów, którzy świadczą usługi w okolicach twojego miejsca zamieszkania. Lista taka jest dostępna w sądzie pierwszej instancji rozpoznającym sprawy cywilne (*tribunal d'instance*) w twojej miejscowości, wielu ratuszach lub izbie adwokackiej, która mieści się najbliżej twojego miejsca zamieszkania.

Adwokata możesz też znaleźć, korzystając z książki telefonicznej lub internetu.

Wiele stron internetowych zawiera listy adwokatów według specjalizacji:

- [Krajowa Rada Adwokacka](#) (Conseil National des Barreaux)
- [Paryskie Zrzeszenie Adwokatów](#) (Ordre des Avocats du Barreau de Paris)
- [Ministerstwo Sprawiedliwości](#) (Ministère de la Justice)

Wiele izb adwokackich prowadzi punkty kontaktowe w budynkach sądów, w ratuszach i centrach informacji o prawie i wymiarze sprawiedliwości (Maisons de justice et du droit).

Jeżeli przebywasz w areszcie, istnieje kilka sposobów wyboru adwokata.

W aresztach wywieszane są listy adwokatów.

Działające przy aresztach stowarzyszenia udzielają porad prawnych oraz pomagają w wyborze adwokata [(Międzynarodowe Centrum Obserwacyjne Zakładów Karnych (Observatoire International des Prisons), Stowarzyszenie Odwiedzających Zakłady Karne (Association des Visiteurs de Prisons) itp.].

W wyborze adwokata mogą również pomóc służby konsularne kraju pochodzenia.

Możesz też zwrócić się do prezesa izby adwokackiej właściwej dla twojego okręgu sądowego o ustanowienie dla ciebie obrońcy z urzędu.

Ponoszenie kosztów z tytułu udziału adwokata

Jeżeli postanowiłeś ustanowić adwokata, będziesz musiał ponieść koszty jego honorarium. Wysokość honorarium jest przedmiotem indywidualnych ustaleń między tobą a adwokatem.

Możesz zawrzeć z adwokatem umowę w sprawie honorarium adwokackiego. Adwokat ma prawo domagać się wpłaty zaliczek w miarę rozwoju sprawy.

Jeżeli twoje dochody mieszczą się poniżej pewnego progu, pod pewnymi warunkami możesz wystąpić o przyznanie [pomocy prawnej](#).

W zależności od twoich dochodów budżet państwa może pokryć część lub całość kosztów z tytułu udziału obrońcy z urzędu. Jeżeli nie przysługuje ci prawo do pomocy prawnej, obrońca z urzędu uzyskuje status adwokata z wyboru, w związku z czym będziesz musiał ustalić z nim wysokość jego honorarium.

W przypadku gdy koszty pomocy prawnej zostaną pokryte jedynie w części, będziesz musiał pokryć pozostałą część honorarium adwokata.

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Ostatnia aktualizacja: 30/01/2017

2 – Moje prawa w toku dochodzenia i śledztwa oraz przed skierowaniem sprawy do sądu

Uwaga: niedawno wprowadzono na tej stronie zmiany w oryginalnej wersji językowej . Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.

W jakim celu przeprowadza się dochodzenie i śledztwo?

Dochodzenie w sprawie karnej (*enquête judiciaire*) obejmuje wszystkie czynności dochodzeniowe, które podejmuje policja sądowa pod nadzorem sędziego w związku z popełnieniem przestępstwa.

Dochodzenie w sprawie karnej może być prowadzone niezależnie od śledztwa i obejmuje ustalenie, czy doszło do popełnienia przestępstwa, zebranie dowodów i wykrycie jego sprawców.

Istnieje różnica między dochodzeniem *in flagranti*, w związku z zatrzymaniem sprawcy na gorącym uczynku (*enquête de flagrance*), i dochodzeniem wstępnym (*enquête préliminaire*). Pierwsze z nich wszczynane jest w chwili popełnienia przestępstwa lub bezpośrednio po jego popełnieniu i przyznaje policji szerokie uprawnienia w zakresie użycia środków przymusu. W pozostałych sprawach wszczynana się drugi rodzaj dochodzenia. W wyniku niedawnych nowelizacji przepisów charakter tego dochodzenia, w ramach którego możliwość podejmowania środków przymusu była bardziej ograniczona, uległ zbliżeniu do dochodzenia *in flagranti*.

W bardziej skomplikowanych sprawach dochodzenie może być prowadzone jako część śledztwa i w takim przypadku obejmuje czynności wykonywane na polecenie sędziego śledczego. Śledztwo skupia się bardziej na ustaleniu, czy istnieją wystarczające dowody, aby wnieść sprawę przeciwko sprawcy do sądu, i w stosownym przypadku na przygotowaniu sprawy dla sądu.

Przeprowadzenie śledztwa jest obligatoryjne wyłącznie w sprawach o zbrodnie.

Z jakich etapów składają się dochodzenie i śledztwo?

Dochodzenie *in flagranti* jest wszczynane, jeżeli do wykrycia przestępstwa doszło w chwili jego popełnienia, bezpośrednio po jego popełnieniu lub jeżeli zachodzi podejrzenie, że dana osoba była zamieszana w przestępstwo. Dochodzenie to trwa osiem dni i pod pewnymi warunkami może zostać przedłużone przez prokuratora Republiki na okres nieprzekraczający ośmiu dni.

W toku dochodzenia *in flagranti* funkcjonariusz policji sądowej może w szczególności dokonywać oględzin miejsca przestępstwa, dokonywać ustaleń faktycznych, zatrzymywać wszelkie rzeczy lub dowody służące ustaleniu prawdy, przeszukiwać miejsca zamieszkania osób podejrzewanych o udział w przestępstwie lub o przechowywanie dokumentów odnoszących się do czynu, przesłuchiwać wszelkie osoby mogące dostarczyć informacji odnoszących się do czynu lub zatrzymywać osoby podejrzewane o udział w przestępstwie.

W toku dochodzenia wstępnego funkcjonariusz policji zawiadamia prokuratora Republiki niezwłocznie po ustaleniu tożsamości domniemanego sprawcy przestępstwa.

W toku śledztwa sędzia śledczy bada dowody przemawiające za i przeciwko oskarżonemu oraz zarządza przeprowadzenie wszelkich czynności mogących przyczynić się do ustalenia prawdy. Sędzia może podejmować czynności z urzędu, na wniosek prokuratora Republiki lub stron (np. dokonać oględzin miejsca przestępstwa, zarządzić przesłuchanie, przeszukiwanie itp.). Sędzia musi umotywić ewentualne oddalenie wniosku o podjęcie danej czynności, a jego postanowienie podlega zaskarżeniu.

W ramach sądowej pomocy prawnej (*commissions rogatoires*) sędzia śledczy może zlecić wykonanie stosownych czynności funkcjonariuszom policji sądowej.

W chwili, gdy sędzia śledczy uzna śledztwo za zakończone, zawiadamia o tym równocześnie strony i ich adwokatów. Prokuratorowi i stronom przysługuje następnie prawo do przekazywania sędziemu śledczemu uwag lub wnoszenia

umotywowanych wniosków w terminie jednego miesiąca, jeżeli danej osobie przedstawiono zarzuty, lub w terminie trzech miesięcy, jeżeli zarzutów nie przedstawiono.

Po upływie tego terminu prokurator ma 10 dni (jeżeli oskarżony przebywa w areszcie) lub jeden miesiąc (w innym przypadku) na przedstawienie sędziemu śledczemu swoich wniosków lub dodatkowych uwag w odniesieniu do otrzymanych informacji.

Sędzia śledczy wydaje następująco:

- albo postanowienie o umorzeniu postępowania, jeżeli w jego ocenie z przedstawionych okoliczności faktycznych nie wynika, że doszło do popełnienia zbrodni, występku czy wykroczenia; w przypadku niewykrycia sprawcy; lub też w przypadku braku dowodów wystarczających do tego, by danej osobie przedstawić zarzuty;
- albo postanowienie o skierowaniu sprawy do sądu (w sprawach dotyczących występku i wykroczeń) lub postanowienie o sporządzeniu aktu oskarżenia (w sprawach dotyczących zbrodni), jeżeli istniejące dowody są wystarczające do tego, by daną osobę oskarżyć o popełnienie przestępstwa.

Moje prawa w toku dochodzenia i śledztwa

- [Moje prawa po zatrzymaniu przez policję \(1\)](#)
- [Moje prawa podczas przesłuchania i w trakcie pierwszego stawiennictwa \(2\)](#)
- [Status oskarżonego oraz podejrzanego występującego w charakterze świadka \(témoin assisté\) \(3\)](#)
- [Zamknięcie śledztwa \(4\)](#)
- [Europejski nakaz aresztowania \(5\)](#)
- [Przygotowanie obrony \(6\)](#)

Moje prawa po zatrzymaniu przez policję (1)

Jeżeli jesteś podejrzanym o udział w popełnieniu przestępstwa, funkcjonariusz policji sądowej może cię zatrzymać. W zależności od rodzaju przestępstwa, musi on niezwłocznie zawiadomić prokuratora lub sędziego śledczego.

Za przestępstwo pospolite (*infraction de droit commun*) możesz zostać zatrzymany na okres nieprzekraczający 24 godzin. Na wniosek prokuratora – w związku z dochodzeniem – lub sędziego śledczego – w związku ze śledztwem – okres ten może zostać jednorazowo przedłużony o kolejne 24 godziny.

Przepisy regulujące zatrzymanie przewidują jednak wyjątki od tej zasady. W przypadku zatrzymania w związku z przestępstwem rozboju, działania w zorganizowanej grupie i związku przestępczym, nielegalnego obrotu środkami odurzającymi lub terroryzmu okresy zatrzymań są dłuższe. Ponadto w przypadku osób nieletnich warunki zatrzymania danej osoby w areszcie lub możliwość przedłużenia stosowania tego środka co do zasady podlegają ściślejszej kontroli.

Nieprzestrzeganie okresów zatrzymania przez policję może skutkować stwierdzeniem nieważności zastosowanego środka i wszystkich kolejnych czynności podejmowanych na jego podstawie.

Jakie informacje zostaną mi udzielone na temat warunków zatrzymania?

Zatrzymanemu przez policję przysługują prawa podstawowe. Policja musi niezwłocznie poinformować cię o charakterze przestępstwa, którego dotyczy postępowanie, okresie zatrzymania i twoich prawach. Informacje takie muszą zostać udzielone w języku, który rozumiesz. W związku z tym przysługuje ci prawo do bezpłatnej pomocy tłumacza.

Protokół z zatrzymania będzie zawierał informację na temat pouczenia cię o przysługujących ci prawach oraz korzystania z nich.

- **Prawo do zawiadomienia o zatrzymaniu osoby bliskiej**

Masz prawo wskazać bliską ci osobę (osobę, z którą prowadzisz gospodarstwo domowe, krewnego w linii prostej, brata lub siostrę czy też pracodawcę), z którą skontaktuje się funkcjonariusz policji w terminie trzech godzin od chwili zatrzymania.

- **Prawo do kontaktu z lekarzem**

Masz prawo do badań medycznych w trakcie każdego 24-godzinnego okresu zatrzymania. Wyboru lekarza dokonuje funkcjonariusz policji sądowej lub prokurator.

- **Prawo do kontaktu z adwokatem**

Masz prawo do kontaktu z adwokatem nie dłużej jednak niż przez 30 minut. Spotkanie to jest poufne. Adwokat może sporządzić pisemne uwagi, które zostaną następnie dołączone do akt sprawy.

Adwokata możesz wskazać sam lub też możesz zwrócić się do prezesa izby adwokackiej o ustanowienie dla ciebie adwokata z urzędu (zwanego „obrońcą z urzędu”).

Jeżeli policja zatrzymała cię w związku z popełnieniem przestępstwa pospolitego, masz prawo do kontaktu z adwokatem od początku okresu zatrzymania, a jeżeli okres zatrzymania zostanie przedłużony, również na początku tego przedłużonego okresu.

Jeżeli do zatrzymania doszło w związku z przestępstwem rozboju, działania w zorganizowanej grupie i związku przestępczym, nielegalnego obrotu środkami odurzającymi lub terroryzmu, prawo do kontaktu z adwokatem przysługuje jednak dopiero po upływie 48 i 72 godzin od zatrzymania.

Uznaje się, że funkcjonariusz policji sądowej dopełnił swoich obowiązków, jeżeli podjął wszelkie możliwe kroki, aby skontaktować się z adwokatem.

- **Prawo do odmowy składania wyjaśnień**

Funkcjonariusz policji nie pouczy cię o tym prawie, co nie zmienia faktu, że masz prawo do odmowy składania wyjaśnień oraz prawo do nieobciążania samego siebie.

- **Prawo do żądania poinformowania o twoim zatrzymaniu pracownika konsulatu kraju, którego obywatelstwo posiadasz.**

Co nastąpi, jeżeli nie zgadzam się ze sposobem zaprotokołowania złożonych przeze mnie wyjaśnień?

Możesz odmówić podpisania protokołu zawierającego te wyjaśnienia.

Co się dzieje po upływie okresu zatrzymania?

W zależności od rodzaju przestępstwa prokurator lub sędzia śledczy mogą w każdej chwili zarządzić uchylenie zatrzymania. W takim przypadku zatrzymany zostanie zwolniony lub, jeżeli do zatrzymania doszło w związku z prowadzonym dochodzeniem w sprawie karnej, przekazany do dyspozycji sędziego śledczego w celu wszczęcia procedury informacyjnej (*information judiciaire*) lub do dyspozycji sądu poprawczego.

W przypadku wszczęcia procedury informacyjnej, po przesłuchaniu w trakcie pierwszego stawiennictwa, zostanie wydane postanowienie o przedstawieniu ci zarzutów lub nadaniu statusu podejrzanego występującego w charakterze świadka. Jeżeli zostaną ci postawione zarzuty, możesz zostać zwolniony i oddany pod dozór sądowy lub też może wobec ciebie być zastosowane tymczasowe aresztowanie.

Jeżeli zostaniesz oddany do dyspozycji sądu poprawczego, sąd ten może, jeżeli ma taką możliwość, rozpoznać sprawę w trybie natychmiastowym lub na twój wniosek ją odroczyć, aby umożliwić ci przygotowanie obrony. W takim przypadku zostanie wydane postanowienie o zastosowaniu wobec ciebie tymczasowego aresztowania lub o jego uchyleniu i oddaniu pod dozór sądowy.

Czy zostaną ode mnie pobrane odciski palców, próbki DNA lub innych płynów ustrojowych? Jakie prawa przysługują mi w tym zakresie?

Jeżeli jesteś świadkiem lub podejrzanym w postępowaniu karnym, prokurator Republiki może zarządzić pobranie od ciebie materiału genetycznego (np. śliny w celu uzyskania twojego „genetycznego odcisku palca”) lub przeprowadzenia procedur identyfikacyjnych (np. pobranie odcisków palców, dłoni, wykonanie fotografii).

Możesz odmówić, ale jeżeli czynności te są wykonywane w warunkach zgodnych z prawem, odmowa poddania się nim może w pewnych okolicznościach zostać uznana za występki zagrożony karą jednego roku pozbawienia wolności i karą grzywny w wysokości 15 000 EUR.

Czy mogą zostać poddany przeszukaniu?

Co do zasady, funkcjonariusz policji sądowej obszuka cię (obszukanie rękami odzieży wierzchniej), aby wykluczyć posiadanie przez ciebie przedmiotów mogących stanowić zagrożenie dla ciebie i innych.

Ze względów bezpieczeństwa lub z uwagi na potrzeby dochodzenia, funkcjonariusz policji sądowej może zarządzić przeprowadzenie oględzin lub badanie ciała mogące obejmować częściowe lub całkowite zdjęcie odzieży. Tylko lekarz ma prawo przeprowadzić przeszukanie naturalnych otworów ciała człowieka.

Wszystkie te czynności mogą przeprowadzać wyłącznie funkcjonariusze policji tej samej płci, co osoba przeszukiwana.

Wszystkie rzeczy osobiste zostaną spisane i po upływie okresu zatrzymania, w razie twojego zwolnienia, zostaną zwrócone.

Czy policja może przeszukać moje mieszkanie, biuro, samochód itp.?

Przeszukanie może być przeprowadzone wyłącznie między godziną 6:00 a 21:00. W przypadku rozpoczęcia przeszukania przed 21:00, przeszukanie można jednak kontynuować także w godzinach nocnych.

Od zasad tych dopuszczane są wyjątki, z zastrzeżeniem dozoru sądowego, w sprawach o przestępstwa działania w zorganizowanej grupie i związku przestępczym, terroryzmu, stręczycielstwa i sutenerstwa lub nielegalnego obrotu środkami odurzającymi.

Przeszukanie można przeprowadzić w każdym miejscu zamieszkania, w którym mogą znajdować się rzeczy mogące pomóc w ustaleniu prawdy materialnej.

Miejszem takim może być mieszkanie twoje lub innej osoby, jeżeli zachodzi podejrzenie, że w mieszkaniu tym mogą znajdować się rzeczy mające związek z popełnionym przestępstwem.

Miejszem zamieszkania jest miejsce, w którym dana osoba przebywa z zamiarem stałego pobytu, a także miejsce, które osoba ta uznaje za swój dom, niezależnie od tego czy w nim mieszka.

W konsekwencji za miejsce zamieszkania uznaje się różne miejsca pobytu (np. pokój hotelowy) i pomieszczenia do nich przyległe.

O tym co należy uznać za miejsce zamieszkania decyduje sędzia. Oznacza to, że chociaż co do zasady samochodu nie uznaje się za miejsce zamieszkania, nie dotyczy to sytuacji, w której dana osoba w nim mieszka.

Czy przysługuje mi prawo wniesienia środka odwoławczego?

Naruszenie powyższych procedur oznacza naruszenie prawa do obrony i może stanowić podstawę do stwierdzenia nieważności czynności przeszukania i zatrzymania rzeczy.

Postępowanie przygotowawcze: Moje prawa podczas przesłuchania w trakcie pierwszego stawiennictwa (2)

W trakcie pierwszego stawiennictwa zostaniesz przesłuchany na okoliczność stawianych ci zarzutów.

Po sprawdzeniu twojej tożsamości, sędzia śledczy poinformuje cię o zarzucanych czynach i ich kwalifikacji prawnej.

Sędzia śledczy poinformuje cię o przysługujących ci prawach:

- Masz prawo do korzystania z pomocy tłumacza przysięgłego;
- Masz prawo do kontaktu z adwokatem (z wyboru lub wyznaczonym z urzędu).

W przesłuchaniu tym możesz uczestniczyć z adwokatem i wtedy zostanie ono przeprowadzone niezwłocznie. W innym przypadku sędzia śledczy ma obowiązek ponownie poinformować cię o przysługującym ci prawie do pomocy prawnej, a w stosownym przypadku do obrońcy z urzędu.

Jeżeli postanowisz ustanowić adwokata, zostaną mu udostępnione akta sprawy i pod pewnymi warunkami będzie mógł cię o nich informować.

Masz prawo odmówić składania wyjaśnień.

Jeżeli zarzucane ci czyny dotyczą zbrodni, przesłuchanie będzie utrwalane.

Czy przed rozprawą główną mogę przyznać się do wszystkich lub części stawianych mi zarzutów?

Możesz przyznać się do wszystkich zarzutów lub części z nich. Jest to kwestia strategii, którą ustalisz z adwokatem.

Czy możliwa jest zmiana zarzutów/aktu oskarżenia przed rozprawą główną?

W toku śledztwa dowody świadczące na twoją korzyść lub niekorzyść oraz kwalifikacja czynów przedstawionych sędziemu śledczemu mogą ulec zmianie (np. zmiana kwalifikacji czynu ze „zbrodni” na „występek” lub odwrotnie).

Jeżeli w toku śledztwa wykryte zostaną nowe przestępstwa, sędzia, na wniosek prokuratora, może przeprowadzić dochodzenie w sprawie tych nowych okoliczności.

Czy mogę zostać oskarżony o popełnienie przestępstwa, w odniesieniu do którego toczy się już postępowanie w innym państwie członkowskim?

Jeżeli wszczęto przeciwko tobie postępowanie w innym państwie członkowskim, lecz w postępowaniu tym nie zapadł jeszcze wyrok, możesz zostać przesłuchany na ten temat na terytorium Francji.

W przeciwnym razie, jeżeli w innym państwie członkowskim został wydany wyrok w twojej sprawie, to na podstawie zasady *non bis in idem* (nie można być sądzonym dwukrotnie za to samo przestępstwo) we Francji nie można wszcząć przeciwko tobie postępowania ani cię osądzić.

Czy zostanę poinformowany o świadkach zeznających przeciwko mnie oraz o zebranych przeciwko mnie dowodach?

Zgodnie z zasadą wysłuchania obu stron, zostaniesz poinformowany o wszystkich środkach dowodowych (zeznania świadków, istotne elementy sprawy), aby zagwarantować ci możliwość jak najlepszego przygotowania obrony i wniesienia uwag.

Zebrany materiał dowodowy będzie dostępny w aktach sprawy, które możesz kopiować za pośrednictwem swojego adwokata na podstawie zezwolenia wydanego przez sędziego.

Zakazane jest przekazywanie tych dokumentów przez ciebie i twojego adwokata osobom trzecim pod rygorem naruszenia tajności postępowania przygotowawczego.

Czy będą uwzględnione informacje znajdujące się w rejestrze karnym na mój temat ?

Wyciąg z rejestru karnego zostanie oczywiście załączony do akt dochodzenia.

Jestem obywatelem innego państwa członkowskiego. Czy muszę być obecny w toku śledztwa?

Jeżeli zostaniesz zwolniony i oddany pod dozór sądowy, w toku śledztwa zostanie nałożony na ciebie zakaz opuszczania terytorium Francji.

Status oskarżonego oraz status podejrzanego występującego w charakterze świadka (*témoin assisté*) (3)

Po przesłuchaniu w trakcie pierwszego stawiennictwa, sędzia śledczy albo przedstawi ci zarzuty albo nada status podejrzanego występującego w charakterze świadka.

Status oskarżonego oznacza, że istnieją niezbite i wzajemnie się potwierdzające dowody pozwalające domniemywać, że brałeś udział w popełnieniu przestępstwa. Stajesz się formalną stroną postępowania karnego, co nie ma miejsca w przypadku podejrzanego występującego w charakterze świadka.

Status podejrzanego występującego w charakterze świadka oznacza, że istnieją pewne obciążające cię dowody, lecz nie są one wystarczające, aby postawić ci zarzuty. W takim przypadku, choć osoba taka nie jest stroną postępowania karnego, ma ona dostęp do akt sprawy, przysługuje jej prawo do obrony i może domagać się od sędziego śledczego podjęcia pewnych czynności.

Z każdym z tych statusów wiążą się odmienne konsekwencje. Jedynie oskarżony może, na podstawie umotywowanego postanowienia sędziego, zostać zwolniony i oddany pod dozór sądowy (i tym samym otrzymać zakaz opuszczania terytorium Francji) i wyłącznie wobec takiej osoby można postanowić o zastosowaniu tymczasowego aresztowania i skierować sprawę do sądu.

Masz również prawo domagać się uchylecia tymczasowego aresztowania.

Jeżeli został ci nadany status podejrzanego występującego w charakterze świadka, na każdym etapie postępowania możesz domagać się przedstawienia ci zarzutów.

Jakie są warunki dozoru sądowego?

Jeżeli jesteś zagrożony karą pozbawienia wolności lub surowszą karą, można cię oddać pod dozór sądowy.

Dozór sądowy jest stosowany w zależności od potrzeb śledztwa (np. aby uniemożliwić ucieczkę za granicę) lub jako środek zapobiegawczy (np. aby wykluczyć możliwość kontaktowania się z pokrzywdzonym). Większość środków podejmowanych w ramach dozoru sądowego ma na celu uniemożliwienie ucieczki sprawcy przestępstwa.

Środek ten może zostać uchylony w każdym czasie postanowieniem sędziego śledczego, prokuratora Republiki lub na twój wniosek.

Jeżeli złożysz taki wniosek, sędzia śledczy musi go rozpatrzyć w terminie pięciu dni.

Jeżeli naruszysz warunki dozoru sądowego, można zastosować wobec ciebie tymczasowe aresztowanie.

W ostateczności, możesz zaskarżyć postanowienie o oddaniu cię pod dozór sądowy, wnosząc zażalenie do wydziału karnego sądu apelacyjnego.

W jakich warunkach można zastosować tymczasowe aresztowanie?

Aby można było zastosować tymczasowe aresztowanie, przewidywana sankcja karna musi być relatywnie surowa: dolna granica ustawowego zagrożenia karą pozbawienia wolności musi wynosić co najmniej trzy lata.

Tymczasowe aresztowanie można zastosować tylko wówczas, gdy jest to jedyny sposób, aby: zabezpieczyć dowody lub poszlaki konieczne do ustalenia prawdy materialnej; uniemożliwić wywieranie wpływu na świadków, pokrzywdzonych i ich rodziny; wykluczyć zмовę między oskarżonym a współsprawcami lub pomocnikami; zapewnić ochronę oskarżonemu; zagwarantować, że oskarżony będzie do dyspozycji wymiaru sprawiedliwości; uniemożliwić dalsze popełnianie przestępstwa lub zapobiec ponownemu popełnieniu przestępstwa; w sprawach dotyczących zbrodni; lub aby położyć kres wyjątkowym, utrzymującym się naruszeniom porządku publicznego z uwagi na powagę przestępstwa.

Możesz zaskarżyć postanowienie o zastosowaniu wobec ciebie tymczasowego aresztowania w terminie 10 dni od dnia zawiadomienia cię o nim, składając oświadczenie kierownikowi zakładu karnego, w którym przebywasz lub w sekretariacie sądu, który wydał postanowienie.

Zamknięcie śledztwa (4)

Śledztwo kończy się wydaniem postanowienia przez sędziego. Postanowienia mogą mieć różny charakter.

Umorzenie postępowania

Sędzia może umorzyć sprawę, ponieważ nie zdołał zebrać przeciwko tobie wystarczających dowodów. Postanowienie to może dotyczyć części lub wszystkich zarzutów.

W przypadku umorzenia części zarzutów, w zakresie pozostałych zarzutów sędzia śledczy wyda postanowienie o skierowaniu sprawy do sądu lub sporządzi akt oskarżenia.

W przypadku umorzenia wszystkich zarzutów i uprzedniego zastosowania wobec ciebie tymczasowego aresztowania, zostaniesz zwolniony, a zatrzymane rzeczy zostaną ci zwrócone.

Przysługuje ci prawo do dochodzenia odszkodowania z tytułu niesłusznego aresztowania.

Należy jednak pamiętać, że strona dochodząca roszczeń z powództwa cywilnego może wnieść zażalenie od postanowienia w terminie 10 dni od zawiadomienia jej o tym postanowieniu w sekretariacie sądu, który je wydał.

Skierowanie sprawy do sądu

Jeżeli sędzia uzna, że dysponuje przeciwko tobie wystarczającymi dowodami, może postanowić o skierowaniu sprawy do sądu.

Jeżeli zostałeś oddany pod dozór sądowy lub zastosowano tymczasowe aresztowanie, postanowienie to uchyla te środki.

Sędzia może jednak postanowić, w drodze kolejnego uzasadnionego postanowienia, o utrzymaniu tych środków w mocy przez okres nieprzekraczający dwóch miesięcy. Jeżeli po upływie tego okresu nie zostaniesz wezwany do stawienia się przed właściwym sądem, zostaniesz zwolniony.

Sędzia może dwukrotnie zarządzić przedłużenie tego okresu, każdorazowo o dwa miesiące, lecz wyłącznie w „wyjątkowych przypadkach”, w drodze postanowienia wyjaśniającego powody, dla których rozstrzygnięcie sprawy w ciągu tych dwóch miesięcy nie było możliwe. Jeżeli pod koniec tego sześciomiesięcznego okresu nie zostanie wydany wyrok w twojej sprawie, zostaniesz zwolniony.

Od tego postanowienia nie przysługuje ci prawo do wniesienia zażalenia, chyba że uznasz, iż sprawa przekazana do dyspozycji sądu poprawczego stanowi zbrodnię (a nie występki), który powinien stanowić przedmiot aktu oskarżenia kierowanego do sądu przysięgłych. Prawo do skorzystania z tego środka przysługuje również powodowi cywilnemu.

Akt oskarżenia

Sędzia śledczy może wydać postanowienie o wniesieniu aktu oskarżenia w sprawach o zbrodnię.

Jeżeli pozostajesz na wolności i w momencie wydania postanowienia znajdowałeś się pod dozorem sądowym, środek ten zostanie utrzymany w mocy.

Jako oskarżony masz prawo do wniesienia zażalenia od tego postanowienia.

Europejski nakaz aresztowania (5)

Europejski nakaz aresztowania to procedura, której celem jest zastąpienie procedury ekstradycyjnej między państwami członkowskimi.

Nakaz jest postanowieniem sądowym wydawanym przez państwo członkowskie Unii Europejskiej i ma na celu zatrzymanie i przekazanie innemu państwu członkowskiemu osoby poszukiwanej w związku z postępowaniem karnym lub wykonanie kary albo środka zabezpieczającego w postaci tymczasowego aresztowania.

Każde państwo członkowskie może zastosować wobec osoby poszukiwanej niezbędne i proporcjonalne środki przymusu.

Po zatrzymaniu osoby poszukiwanej ma ona prawo zapoznać się z treścią nakazu i skorzystać z usług adwokata i pomocy tłumacza.

W każdym razie organ wykonujący nakaz ma prawo postanowić o zatrzymaniu osoby w areszcie lub zwolnić ją pod pewnymi warunkami.

W oczekiwaniu na wydanie decyzji organ wykonujący nakaz przesłuchuje zainteresowaną osobę. Organ sądowy wykonujący nakaz jest zobowiązany podjąć ostateczną decyzję o wykonaniu europejskiego nakazu aresztowania w terminie nieprzekraczającym sześćdziesiąt dni od daty zatrzymania. Organ wykonujący nakaz musi następnie niezwłocznie poinformować o swojej decyzji organ wydający nakaz. Jeżeli jednak organ wykonujący nakaz uzna, że przekazane mu informacje są niewystarczające, może domagać się od organu wydającego nakaz dostarczenia dodatkowych informacji.

Wszelkie okresy pozbawienia wolności w związku z europejskim nakazem aresztowania są zaliczane na poczet całkowitej kary pozbawienia wolności, która zostanie ewentualnie orzeczona.

Przygotowanie obrony (6)

Stosunki z adwokatem opierają się na wzajemnym zaufaniu – adwokat jest osobą zaufania. W tym zakresie adwokat ma obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej.

Mając to na uwadze, powinieneś omówić z nim wszelkie kwestie budzące twoje wątpliwości i domagać się od niego udzielenia wszelkich wyjaśnień, aby wykluczyć jakiegokolwiek nieporozumienia.

Na pierwszym spotkaniu powinieneś przekazać adwokatowi wszystkie dokumenty i informacje związane z twoją sprawą, aby jak najlepiej mógł przygotować twoją obronę.

Powinieneś omówić z nim wszystkie kwestie, które cię nurtują, zwłaszcza dotyczące przebiegu postępowania, strategii, którą należy obrać w zakresie wyboru sposobu postępowania i pytań, które prawdopodobnie zada sędzia.

Powinieneś również omówić kwestie dotyczące ostatecznego zakończenia postępowania, grożących ci kar i rodzaju wyroku, który może zapaść.

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Ostatnia aktualizacja: 30/01/2017

3 – Moje prawa w toku rozprawy

Jeżeli jesteś osobą pełnoletnią, przyznajesz się do popełnienia zarzucanych czynów oraz grozi za nie kara grzywny lub kara pozbawienia wolności do lat pięciu, możesz poddać się postępowaniu przyspieszonemu zwanemu *comparution immédiate sur reconnaissance préalable de culpabilité* (natychmiastowe stawiennictwo z wcześniejszym przyznaniem się do winy). Podczas tego postępowania udział adwokata jest obligatoryjny. Wymiar kar orzeczanych w postępowaniu przyspieszonym jest niższy.

Gdzie odbędzie się rozprawa główna?

Właściwość sądu zależy od charakteru popełnionego przestępstwa i właściwości miejscowej. Sprawy o wykroczenia rozpoznawane są przez sądy policyjne (*tribunal de police*) lub sądy bliskości (*jurisdiction de proximité*) właściwe dla miejsca popełnienia przestępstwa lub miejsca zamieszkania sprawcy.

Sprawy o występki rozpoznaje sąd poprawczy (*tribunal correctionnel*) właściwy dla miejsca popełnienia przestępstwa, miejsca zamieszkania lub miejsca zatrzymania sprawcy.

Wreszcie, sprawy o zbrodnie są rozpoznawane przez sąd przysięgłych (*cour d'assises*) właściwy dla miejsca popełnienia przestępstwa, miejsca zamieszkania lub miejsca zatrzymania sprawcy.

Rozprawy w sprawach karnych są ustne i jawne. W wyjątkowych przypadkach rozprawa może odbywać się z wyłączeniem jawności, jeżeli dotyczy sprawców nieletnich lub na wniosek pokrzywdzonego w sprawach dotyczących przestępstwa zgwałcenia, tortur oraz okrutnego i nieludzkiego traktowania, czemu towarzyszyło doprowadzenie do obcowania płciowego lub innej czynności seksualnej.

W sprawach o występki i wykroczenia wyroki zapadają decyzją jednego lub kilku sędziów zawodowych, podczas gdy w sądzie przysięgłych, składającym się z dziewięciu sędziów przysięgłych i trzech sędziów zawodowych decyzje zapadają większością kwalifikowaną ośmiu osób.

Czy w trakcie rozprawy możliwa jest zmiana przedstawionych zarzutów/aktu oskarżenia?

Sąd rozpoznaje wyłącznie zarzuty opisane w skardze wszczynającej postępowanie. Sąd nie może brać pod uwagę innych zarzutów.

W trakcie rozprawy sąd może jednak dokonać zmiany kwalifikacji prawnej czynów pod warunkiem umożliwienia oskarżonemu wypowiedzenia się na ten temat. Jeżeli zmiana kwalifikacji prawnej wiąże się z rozszerzeniem sprawy o nowe zarzuty, oskarżony musi zgodzić się na dobrowolne stawiennictwo w sprawie nowych zarzutów.

We Francji przepisy nie przewidują dobrowolnego przyznania się do winy. W przypadku pewnych występków przed rozprawą główną istnieje możliwość skorzystania z postępowania przyspieszonego (natychmiastowe stawiennictwo z wcześniejszym przyznaniem się do winy). Każde przyznanie się do popełnienia danego czynu zostanie ocenione przez sędziów w taki sam sposób jak inny materiał dowodowy.

Jakie prawa przysługują mi na rozprawie?

Musisz być obecny w trakcie całej rozprawy. Jeżeli nie przedstawiś stosownego usprawiedliwienia, zostanie wydany wyrok zaoczny, chyba że sąd zgodzi się odroczyć rozprawę do czasu, gdy będziesz mógł być na niej obecny. Sąd nie ma jednak obowiązku przychylić się do takiego wniosku. Jeżeli na rozprawie obecny jest twój adwokat, może zabierać głos i cię reprezentować. W sprawach o zbrodnie istnieje możliwość wydania nakazu aresztowania.

We Francji istnieje możliwość zorganizowania wideokonferencji wyłącznie w celu przesłuchania świadków, osób dochodzących roszczeń z powództwa cywilnego i biegłych.

Jeżeli nie rozumiesz języka postępowania, istnieje możliwość skorzystania z pomocy tłumacza.

W sprawach o zbrodnie udział adwokata jest wymagany przez prawo. W sprawach o występki i wykroczenia udział adwokata jest fakultatywny. W toku postępowania masz prawo zmienić adwokata.

Podczas rozprawy oskarżony może zabierać głos. W toku postępowania ma jednak prawo do odmowy składania wyjaśnień, niemniej może to wpłynąć na ocenę sprawy przez sędziów.

Nie możesz zostać skazany wyłącznie na tej podstawie, że skłamałeś podczas przesłuchania. Kłamstwo wpłynie jednak na orzeczenie sądu. Ponadto może również negatywnie wpłynąć na strategię twojego adwokata.

Jakie prawa przysługują mi w odniesieniu do obciążających mnie dowodów?

Cały materiał dowodowy musi zostać przedstawiony stronom, aby mogły się na ten temat wypowiedzieć. Francuskie prawo karne dopuszcza wszystkie rodzaje dowodów i możliwość ich przedstawienia w każdych okolicznościach. Dotyczy to również dowodów zebranych przez prywatnego detektywa. Dowody te muszą być jednak uzyskane zgodnie z prawem. Jest to jedyny warunek.

Możesz wnosić o przesłuchanie świadków. Na rozprawie możesz zadawać pytania świadkom bezpośrednio lub za pośrednictwem twojego adwokata, a także wszelkimi sposobami podważać ich zeznania.

Czy zostaną uwzględnione informacje na mój temat znajdujące się w rejestrze karnym?

Sędziowie zapoznają się z informacjami znajdującymi się na twój temat w rejestrze karnym. Wyciąg z rejestru zostanie dołączony do akt sprawy na cały czas trwania postępowania. Właściwy organ sądowy rozpoznający twoją sprawę może również wystąpić do innego państwa członkowskiego o dostarczenie wyciągów z rejestru karnego prowadzonego przez to państwo.

Co nastąpi na końcu rozprawy?

Twoja sprawa oraz możliwe orzeczenie zostaną najpierw omówione z twoim adwokatem pod warunkiem że w pełni poinformowałeś go o swojej sytuacji. Chodzi o uwolnienie od zarzutów, uniewinnienie lub skazanie.

W przypadku wyroku skazującego mogą zostać orzeczone poniższe kary.

Kara pozbawienia wolności:

- w przypadku zbrodni, kara dożywotniego pozbawienia wolności lub pozbawienia wolności w ustalonym wymiarze. W tym drugim przypadku kodeks karny przewiduje wymiar kary od lat 10 do 30.
- w przypadku występków, kara pozbawienia wolności do lat 10.

Kara pozbawienia wolności może podlegać zamianie np. na karę pozbawienia wolności w zawieszeniu, karę ograniczenia wolności lub też sąd może odstąpić od wymierzenia kary.

Inne kary:

- we wszystkich przypadkach istnieje możliwość nałożenia kary grzywny w wysokości ustalonej dla każdego przestępstwa.
- w przypadku występków i wykroczeń może zostać nakazane „naprawienie szkody”, tzn. możesz zostać skazany na obowiązek naprawienia szkody wyrządzonej pokrzywdzonemu.
- sąd może również orzec kary dodatkowe, takie jak kara ograniczenia wolności (za twoją zgodą), pozbawienie pewnych uprawnień (np. prawa jazdy), przepadek mienia, zamknięcie zakładu, pozbawienie praw publicznych (np. prawa głosu) lub zakaz wystawiania czeków. Sąd może także orzec zakaz przebywania na terytorium całej Francji (jeżeli jesteś obcokrajowcem) lub jej części.

Jaką rolę w postępowaniu sądowym odgrywa pokrzywdzony?

Pokrzywdzony może być obecny i reprezentowany na rozprawie. Jeżeli nie skorzysta z tego uprawnienia, uznaje się, że odstąpił od postępowania. Pokrzywdzony może wszcząć postępowanie. Obecność pokrzywdzonego lub jego pełnomocnika na rozprawie gwarantuje przestrzeganie jego praw oraz możliwość domagania się przez niego naprawienia wyrządzonej szkody.

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Ostatnia aktualizacja: 30/01/2017

4 - Moje prawa po wydaniu orzeczenia przez sąd

Czy mogę zaskarżyć wyrok?

W przypadku wykroczeń apelację od pewnych wyroków sądu policyjnego (*tribunal de police*) i sądów bliskości (*jurisdiction de proximité*) możesz wnieść w terminie 10 dni od daty ich ogłoszenia do wydziału karnego sądu apelacyjnego (*chambre des appels correctionnels*).

W przypadku występków apelację od wyroków sądu poprawczego (*tribunal correctionnel*) możesz wnieść do wydziału karnego sądu apelacyjnego w terminie 10 dni od daty ich ogłoszenia.

W przypadku zbrodni apelację od wyroków skazujących sądu przysięgłych (*Cour d'Assises*) możesz wnieść do innego sądu przysięgłych w terminie 10 dni od daty ogłoszenia wyroku.

Apelację możesz wnieść zarówno od wyroku wydanego w postępowaniu karnym (kary), jak i od wyroku wydanego w sprawie roszczeń dochodzonych z powództwa cywilnego (odszkodowanie zasądzone na rzecz pokrzywdzonego).

Od wyroków odwoławczych oraz od wyroków sądów ostatniej instancji przysługuje prawo wniesienia kasacji do wydziału karnego Sądu Kasacyjnego w terminie pięciu dni od daty ogłoszenia zaskarżonego wyroku.

Sąd Kasacyjny, działający w charakterze sądu najwyższego, w określonym terminie orzeka w sprawie dopuszczalności kasacji. Jeżeli uzna ją za dopuszczalną, wydaje orzeczenie wyłącznie w kwestiach prawnych, nie wypowiadając się co do okoliczności faktycznych sprawy.

Zawiadomienie o wniesieniu apelacji lub kasacji musi zostać złożone w sekretariacie sądu, który wydał zaskarżony wyrok lub na ręce kierownika zakładu karnego, w którym przebywasz.

W każdym przypadku bezwzględnie konieczne jest, aby zawiadomienie to było opatrzone twoim podpisem.

Co się stanie po wniesieniu przeze mnie apelacji?

W czasie postępowania przed sądem apelacyjnym lub postępowania przed sądem kasacyjnym co do zasady zawieszają się wykonanie spornego wyroku.

Jeżeli jednak zostałeś skazany na karę pozbawienia wolności, a następnie umieszczony w zakładzie karnym, zaskarżenie spornego wyroku nie oznacza zwolnienia z zakładu karnego do czasu wydania kolejnego orzeczenia.

Rozprawa musi się odbyć w „rozsądnym” terminie, licząc od dnia zarejestrowania zawiadomienia o wniesieniu apelacji lub kasacji w sądzie, który będzie ją rozpatrywał.

Co się stanie na rozprawie apelacyjnej lub kasacyjnej?

Ponieważ postępowania w sprawach karnych są ustne, podczas rozprawy apelacyjnej masz możliwość przedstawienia nowego materiału dowodowego, do którego ustosunkują się obie strony.

W postępowaniu apelacyjnym wydział karny sądu apelacyjnego lub sąd przysięgłych mogą albo podtrzymać albo uchylić zaskarżony wyrok.

Wyłącznie w pewnych przypadkach, szczególnie gdy prokurator (*ministère public*) sam wnosi apelację (*appel principal*) lub wnosi odpowiedź na twoją apelację (*appel incident*), postępowanie odwoławcze może zakończyć się orzeczeniem kary wyższej niż ta, która została orzeczona w pierwotnym wyroku, oraz podwyższeniem odszkodowania, którego zasądzenia domagała się strona występująca z powództwa cywilnego (pokrzywdzony).

Sąd Kasacyjny, orzekając w sprawie kasacji dotyczącej kwestii prawnych, może uchylić zaskarżony wyrok i ewentualnie przekazać sprawę do ponownego rozpoznania sądowi apelacyjnemu.

Wyrok sądu staje się prawomocny dopiero po upływie wszystkich terminów na wniesienie środka odwoławczego.

Jeżeli w następstwie wniesienia apelacji zostaniesz uwolniony od zarzutów prawomocnym wyrokiem sądu drugiej instancji, pod pewnymi warunkami możesz domagać się pełnego naprawienia szkody majątkowej i krzywdy powstałej w związku z „niesłusznym” pozbawieniem wolności.

W wyroku uwalniającym cię od zarzutów zostaniesz poinformowany o tym, że przysługuje ci prawo do domagania się odszkodowania.

Wniosek o odszkodowanie należy złożyć w terminie sześciu miesięcy od dnia zawiadomienia o wyroku uwalniającym od zarzutów do pierwszego prezesa sądu apelacyjnego w okręgu, w którym został wydany wyrok.

Prezes wydaje rozstrzygnięcie w przedmiocie wniosku o odszkodowanie umotywowanym postanowieniem wydawanym na posiedzeniu jawnym, na którym możesz domagać się, aby wysłuchano cię osobiście lub za pośrednictwem twojego adwokata.

Postanowienie pierwszego prezesa sądu apelacyjnego można zaskarżyć, wnosząc odwołanie do państwowej komisji ds. wypłat odszkodowań z tytułu niesłusznego pozbawienia wolności (Commission Nationale de réparation des détentions – CNR) w terminie 10 dni od daty otrzymania zawiadomienia o postanowieniu.

CNR jest niezawisła, a od jej orzeczeń nie przysługuje odwołanie.

Przyznane odszkodowanie wypłacane jest z budżetu państwa.

Jakiego rodzaju informacje umieszcza się w rejestrze karnym?

Jeżeli po zakończeniu postępowania apelacyjnego lub kasacyjnego oskarżony zostanie skazany prawomocnym wyrokiem na karę, zostanie to wpisane do rejestru karnego prowadzonego przez wymiar sprawiedliwości państwa pochodzenia tej osoby.

Jestem obywatelem innego państwa członkowskiego. Czy po rozprawie zostaną przekazany temu państwu?

Na mocy Konwencji z dnia 21 marca 1983 r. o przekazywaniu osób skazanych przekazania do państwa pochodzenia może domagać się albo państwo pochodzenia albo Francja, czyli państwo skazania.

Przekazanie wymaga twojej uprzedniej, niezależnej i wyraźnej zgody, co oznacza, że należy cię całkowicie i szczegółowo poinformować o skutkach przekazania.

Możesz również dobrowolnie domagać się przekazania do państwa pochodzenia. Wniosek taki zostanie uwzględniony po spełnieniu pewnych warunków.

Czy jeżeli zostałem skazany, mogę być ponownie sądzony za to samo przestępstwo?

Na mocy zasady *non bis in idem*, która stanowi jedną z podstawowych zasad prawa karnego we Francji, jeżeli zostałeś osądzony i skazany prawomocnym wyrokiem w jednym państwie członkowskim, nie można wszcząć przeciwko tobie postępowania ani skazać cię za te same czyny w innym państwie członkowskim.

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Ostatnia aktualizacja: 30/01/2017

5 - Naruszenia przepisów ruchu drogowego i inne wykroczenia

We Francji pewna liczba wykroczeń, przede wszystkim naruszenia przepisów ruchu drogowego, podlega bezpośrednio właściwości organów administracji zamiast właściwości organów sądowych. Odpowiednie procedury mają na celu zagwarantowanie ochrony twoich praw podstawowych, zwłaszcza prawa do obrony. Kara administracyjna nigdy nie może obejmować pozbawienia wolności.

Kary są nakładane z urzędu bezpośrednio przez właściwy organ administracji, który stwierdził naruszenie prawa. Każda decyzja dotycząca nałożenia kary musi być umotywowana i możesz ją podważyć. Kara wykonywana jest niezwłocznie, nawet jeżeli postanowisz się odwołać.

Jak traktowane są drobne naruszenia przepisów ruchu drogowego?

Naruszenia przepisów ruchu drogowego są karane bezpośrednio przez funkcjonariusza, który je stwierdził, np. funkcjonariusza policji lub żandarmerii. W przypadku stwierdzenia popełnienia wykroczenia, funkcjonariusz ten niezwłocznie poinformuje cię o mającej zastosowanie karze. Funkcjonariusz najpierw wyjaśni powody nałożenia kary, a następnie umożliwi ci ustosunkowanie się do niej. Otrzymasz protokół ze zdarzenia, zawierający informacje o wykroczeniu i wymierzonej karze. Kara podlega wykonaniu w momencie jej nałożenia.

Karę stanowi grzywna w określonej wysokości, a czasem założenie blokady na koła samochodu.

W przypadku gdy jesteś obywatelem innego państwa członkowskiego, a nie przestrzegałeś przepisów ruchu drogowego, sankcja karna zostanie na ciebie nałożona we Francji. Jeżeli nie zapłacisz kary przed powrotem do swojego kraju, istnieje możliwość podjęcia przeciwko tobie kroków prawnych.

Jeżeli nie zgadzasz się z decyzją o nałożeniu kary grzywny, możesz zaskarżyć ją w terminie dwóch miesięcy. Przepisy przewidują, że nałożona na ciebie kara nie zostanie zaostżona w postępowaniu odwoławczym.

Spory są rozstrzygane bezpośrednio przez organy administracji, bez kierowania sprawy do sądu. Skarga wnoszona jest bezpośrednio do organu, który pierwotnie nałożył karę (*recours gracieux*), a w przypadku jej nieuwzględnienia, możliwe jest zwrócenie się do organu wyższego stopnia (*recours hiérarchique*).

Protokół ze zdarzenia, który otrzymałeś, będzie zawierał informacje wyjaśniające obowiązującą procedurę.

Przed wniesieniem sprawy do sądu administracyjnego musisz wyczerpać wszystkie możliwości zaskarżenia.

Jak traktowane są inne wykroczenia?

Inne wykroczenia podlegające rozpoznaniu na podstawie przepisów prawa administracyjnego są poważniejsze i dotyczą naruszenia przepisów o rynkach finansowych, prawa konkurencji, prawa podatkowego lub przepisów imigracyjnych.

Czy informacje o tych wykroczeniach zostaną umieszczone w rejestrze karnym?

Wykroczenia podlegające we Francji rozpoznaniu na podstawie przepisów prawa administracyjnego, szczególnie dotyczące naruszenia przepisów ruchu drogowego, nie są wpisywane do rejestru karnego.

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Ostatnia aktualizacja: 30/01/2017